

Gallring och konkurrens

I det här uppdraget uppmärksammar eleverna att växters livsvillkor även bestäms av samspelet med andra organismer. Syftet är att de ska få tillfälle att resonera kring varför man gallrar. De får även undersöka hur sambandet kan se ut mellan gallring, konkurrens och tillväxt.

Gallring och konkurrens

mål

Målet med uppdraget är att du ska kunna

- ge exempel på några olika saker som växter kan konkurrera om
- beskriva hur konkurrens kan påverka hur en planta växer
- ge förslag på hur man kan ställa i ordning ett försök som undersöker skillnaden mellan att gallra plantor och att inte gallra.

Det har vuxit en del i odlingskuben och det har blivit dags att gallra bland de små plantorna, så att det inte blir konkurrens mellan dem. Det är därför trädgårdsmästaren rensar bort ogräs ur frösådden. Inom skogsbruket gallrar man bland träden några år efter plantering. På fruktträd tar man bort vissa grenar så att det inte blir för många.

* Fundera på

- Vad kan det vara som växterna konkurrerar om?
- Vad tror du skulle hända med dina plantor om du inte gallrade dem?
- Hur tror du plantor och träd gallras i naturen när ingen människa gör det?

✂ Vi gallrar bland plantorna

Ni behöver:

varsin odlingskub
tandpetare
pincett
förstoringsglas.

Hämta din kub och räkna hur många frön som har grott.

Fyll i rutan. Av mina åtta frön har st grott. Jag tror att det beror på att...

Hur många plantor ska du gallra bort? Varför?

Dags att gallra:

- 1.** Använd en tandpetare och luckra upp jorden runt den planta som du ska gallra bort. Använd fingrarna eller pincetten och dra mycket försiktigt upp plantan och lägg den på blött papper. Om du senare ska plantera om den måste plantan omedelbart sättas i vatten.
- 2.** Studera plantan med förstoringsglas. Titta särskilt noga på hur rötterna ser ut.
- 3.** Rita av den och sätt ut namn på delarna hjärtblad, stjälk och rötter. Försök att vara så noga som möjligt.

- 4.** De utgallrade plantorna kan du använda på flera sätt, till exempel:
- Plantera om dem i någon tom sektion i din kub, om det finns någon, i en kruka, eller ge dem till en klasskamrat.
 - Plantera om dem i en annan kruka, och gör ett eget experiment. Gör ett hål i jorden med en blyertspenna. Låt hålet bli ungefär 2 cm djupt. Sätt försiktigt ned din planta i hålet. Var noga med att alla rötter kommer under jordytan. Tryck försiktigt till jorden runt plantan och vattna lite.
- Hur skulle du kunna ställa i ordning ett experiment för att undersöka om gallring gör någon skillnad för hur plantorna tillväxer? Skriv ett förslag till planering. Ta hjälp av följande frågor:
 - Det jag vill ta reda på är...
 - Jag tror att... därför att...
 - Det jag måste hålla oförändrat i mitt försök är...
 - Den förändring jag ska mäta är...

□ Sammanfatta och diskutera

- Vad konkurrerar växter om?
- Vad måste man tänka på för att en jämförelse ska bli rättvis?
- Håller du med om följande påstående eller inte? Motivera hur du tänker.

”En skogsbrand är en katastrof för naturen.”